

مرکز آموزشی درمانی شفا

عنوان سند: پلاسما فرزیس

کد سند: NO-BK-۳۱۸

تهیه کننده:

زهرا سرحدی

تنظیم کننده: فرحناز نریمیا

سوپروایزر آموزش سلامت

۳- کاتتر شالدون مرتباً از لحاظ التهاب، خونریزی و کشیدگی چک شود.

۴- پس از هر بار پلاسمافرز، لاین های کاتتر شالدون، جهت جلوگیری از لخته شدن خون در آن ها، هیپارینه شود.

بهبودی بعد از پلاسما فرزیس معمولاً سریع انجام می شود و بعید است که بیمار مجبور شود مدت زمان زیادی را در بیمارستان سپری کند اما ممکن است فرد احساس خستگی کند. استراحت کافی و اجتناب از رانندگی یا ورزش ضروریست. اگر بیمار پس از ترک بیمارستان از احساس ناخوشایند یا خون ریزی شکایت داشته باشد، بایستی به پزشک مراجعه کند.

منابع:

محمد رضا گرایلی و همکاران، پلاسما فرزیس و سیتافرزیس درمانی

کتاب اطلس جامع انتقال خون، دکتر سیما ذولفقاری

کتاب پلاسمافرز جهانگیر احمدی

کتاب فناوری پالایش پلاسما علی اصغر صفری فرد

پلاسمافرز، دکتر پدرام احمد پور

آموزش به بیمار در رابطه با مراقبت از رگ محیطی

پس از هر بار انجام پروسه ی پلاسمافرز، توسط پرستار رگ محیطی خارج می شود.

محل خروج رگ به مدت دو ساعت، کمپرس سرد گذاشته شود و سپس به مدت چهار ساعت روی محل کمپرس گرم گذاشته شود.

محل خروج رگ بیمار با روغن زیتون ماساژ داده شود (پس از انجام پروسه)

در رژیم غذایی بیمار، سفیده ی تخم مرغ، مایعات فراوان قرار داده شود.

آموزش به بیمار در رابطه با مراقبت از کاتتر شالدون

۱- تب بیمار مرتباً کنترل شود. بهتر است هر چهار ساعت تب بیمار کنترل شود و در صورت تب فوراً به پزشک اطلاع داده شود.

۲- پاسنمان کاتتر شالدون روزانه تعویض شود.

پلازما فرزیس

پلازما فرزیس نوعی روش درمانی با تعویض پلازما ی خون فرد بیمار می باشد. تعویض پلازما پروسه ای است که پلازما از خون فرد جدا شده و پلازما ی جدید جایگزین آن می شود. خون از بدن بیمار جدا می شود (به میزان کم و در طی مدت زمان) جدا سازی می شود و پلازما ی آن دور ریخته می شود و گلبول های قرمز، گلبول های سفید و پلاکت به بدن بیمار بازگردانده می شود.

مدت زمان

تعویض پلازما ممکن است از یک تا سه ساعت بسته به اینکه چه مقدار پلازما از بدن بیمار خارج می شود و سپس جایگزین می شود و همچنین به نوع بیماری قد و وزن بیمار و میزان تحمل وی بستگی دارد.

مزایای پلازما فرزیس

اگر بیمار برای درمان زخم و بیماری خود ایمنی تحت درمان پلازما فرزیس باشد، پس از چند روز احساس آرامش و تسکین خواهد کرد. پلازما فرزیس ممکن است کوتاه مدت باشد و بعضا گاهی اوقات به صورت تکرار شونده انجام شود.

عوارض پلازما فرزیس

عوارض پلازما فرزیس معمولا نادر و خفیف است. شایع ترین عارضه ی جانبی پلازما فرز ، افت فشار خون می باشد که گاهی اوقات همراه با ضعف و بی حالی و تاری دید، سرگیجه و احساس سرما دیده می شود. در بعضی اوقات احتمال عفونت محل انجام پلازما فرز (کاتتر شالدون) نیز وجود دارد.

کاربرد پلازما فرزیس

تعویض پلازما می تواند به درمان طیف وسیعی از مشکلات پزشکی کمک کند ، از جمله :

- ۱- بیماری های مغزی و سیستم عصبی: سندروم گلین باره حاد، MS، میاسنین گراویس و ...
- ۲- اختلالات کلیوی: سندروم گودپاسچر (بیماری که باعث حمله ی آنتی بادی های بدن به کلیه ها و ریه می شود) و ...
- ۳- اختلالات خونی: پورپورا ترومبوسیتوپنی ترومبوتیک (یک اختلال نادر که باعث لخته شدن خون می شود) و ...
- ۴- سندرم هایپروسکووزیتی : از جمله میلوما (این عارضه باعث غلیظ شدن خون می شود که می تواند منجر به آسیب اندام یا سکتة مغزی شود) و ...

روش انجام پلازما فرز

پلازما فرز معمولا به دو صورت زیر انجام می شود:

- ۱- با استفاده از رگ محیطی بیمار
- ۲- با استفاده از کاتتر (شالدون)

آموزش به بیمار در پلازما فرزیس

بیمار یک روز قبل از انجام پروسه ی پلازما فرز ، مایعات فراوان با مشورت و صلاح دید پزشک معالج خود بنوشد.

بیمار خواب و استراحت کافی داشته باشد.

از اضطراب و استرس بیمار کاسته شود.

بیمار غذای سالم و مقوی بخورد.

بیمار می تواند قبل و حتی در حین پلازما فرز همانند حالت عادی بخورد و بیاشامد .

پوشیدن لباس های گشاد می تواند به راحتی بیمار کمک کند .